

”Flygbolag betalar inte – resenärer skyddslösa”

07:35	Copenhagen	.SAS	SK600	CA4707	71-90	Inställt / Cancelled		09:10	Oslo	.SAS	DY805
07:45	Oslo	.SAS	SK419	ET1708	71-90	Inställt / Cancelled		09:10	Copenhagen	.SAS	SK403
07:55	Warsaw	.SAS	SK843	ET1694	71-90	Inställt / Cancelled		09:15	Geneva	.SAS	SK2615
08:05	Doha	.SAS	LO456			Inställt / Cancelled		09:20	Oslo	.SAS	SK483
08:15	Amsterdam	.SAS	QR170		49-56	Gate closed	F66	09:45	Edinburgh	.SAS	DY4463
08:20	Düsseldorf	.SAS	SK1553	TG7157	71-90	Self bag drop	12	09:45	via Moscow	.SAS	SQ361
08:20	Hamburg	.SAS	SK1623		71-90	Gate closed	15A	09:50	Copenhagen	.SAS	SK1419
08:20	Hamburg	.SAS	SK2645		71-90	Gate closed	F29	09:50	Tempere	.SAS	SK4242
08:30	Oslo	.SAS	DY803		10-14	Inställt / Cancelled		09:55	Fuerteventura	.SAS	DY4261
08:30	Oslo	.SAS	SK847		71-90	Final call	07	10:20	Dublin	.SAS	SK535
08:35	Fuerteventura	.SAS	NVR133		33-37	Inställt / Cancelled		10:25	Warsaw	.SAS	LO454
08:40	Helsinki	.SAS	SK704	ET1698	71-90	Final call	11	10:40	Istanbul SAW	.SAS	PC1280
08:40	Vilnius	.SAS	SK738		71-90	Inställt / Cancelled		10:45	Dublin	.SAS	DY4467
08:45	Prague	.SAS			10-14	Self bag drop	01	10:45	Nice	.SAS	SK1827
08:55	Berlin TXL	.SAS			71-90	Inställt / Cancelled		10:45	New York EWR	.SAS	SK903
09:00	Copenhagen	.SAS			10-14	Self bag drop	16A	10:50	Munich	.SAS	SK2659
09:05	Frankfurt	.SAS	C9968		71-90	Self bag drop	08	11:05	Oslo	.SAS	SK849

Pandemin har visat på ett systemfel i reglerna för resebranschen, skriver debattörer från Svenska resebyrå- och arrangörsföreningen, SRF. Foto: Fredrik Sandberg/TT

Flera stora flygbolag bryter nu mot EU:s lagar genom att vägra återbetalning till konsumenter för inställda resor. Nu behövs en fond för återbetalning för att rädda resenärerna i Sverige som hamnar i kläm, skriver Didrik von Seth och Kent Wallstedt, SRF.

Publicerad 2020-03-31

Dela artikeln:

”Flygbolag betalar inte – resenärer skyddslösa”

Bild 1 av 1

Bild 1 av 1

DEBATT | RESEBRANSCHEN

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna.

Coronakrisen har exponerat ett allvarligt systemfel i regelverket för reseindustrin, vilket lägger hela betalningsansvaret för inställda resor på den enskilda svenska resebyrån eller researrangören. Men denna är bara en mellanhand som förmedlar pengarna från kunden till flygbolagen och hotellen. Flertalet flygbolag har öppet uttalat sin vägran att återbetala

erhållna pengar, vilket är ytterst allvarligt eftersom de ignorerar gällande EU-lagstiftning. Det kommer slå hårt mot konsumenterna.

Enligt paketreselagen ska resebyrå/arrangören som förmedlat en resa återbetala hela kostnaden inom 14 dagar, i de fall resan måste ställas in. Nu har en pandemi plötsligt slagit till och UD avråder från samtliga utlandsresor. Men resor har i regel bokats och betalats långt i förväg till arrangören, som i sin tur betalt pengarna till de stora flygbolagen och hotellen utomlands. Kvar i den svenska arrangörens kassa finns endast en relativt blygsam provision och bokningsavgift som ska täcka hyror, löner till anställda, producenter, säljare, färdledare. Och nu är de 14 dagarna på väg att rinna ut.

Om resan måste ställas in är svenska arrangörer/resebyråer angelägna om att allt snabbt ska betalas tillbaka till kunderna, och förmedlar denna återbetalning från flygbolagen och hotellen. Men det orimliga som inträffat i samband med corona är att stora internationella, och även statligt delägda, flygbolag och hotell nu vägrar betala sin del. På grund av krisen säger de sig ha ”bara råd att godkänna ombokningar”. Men samma kris gör att reseföretagen för närvarande inte säljer några nya resor. Resebyrå ska alltså trots det tvingas återbetala allting, även de pengar som flygbolagen redan fått. Detta faller på sin egen orimlighet.

Konsumenterna står helt utan skydd. Enligt resegarantilagen ska en arrangör/resebyrå ställa säkerhet för att resenärer ska återfå sina utlägg, då paketresor ställs in på grund av insolvens hos arrangören/resebyrå. Men här beror det inte på insolvens, utan på en viruspandemi och på de kraftfulla beslut som världens länder har fattat för att begränsa spridningen. Det nuvarande resegarantisystemet skulle då inte skydda resenärerna.

Även arbetstillfällen försvinner. Det här hotet drabbar i skrivande stund alla arrangörer och resebyråer i Sverige. Det riskerar att innebära slutet för merparten av svenska reseföretag och, förutom att konsumenterna inte får sina pengar, kommer minst 7 000 anställda i Sverige mycket snabbt att ställas utan arbete. Det kan i förlängningen leda till att vi i framtiden i stället kommer att köpa resor av exempelvis danska researrangörer, eftersom de i motsats till Sverige handlingskraftigt har infört en fungerande plattform för att komma igenom denna kris. Idén till vårt förslag nedan om en ny fond har delvis inspirerats av Danmarks insats, som nu alltmer visar sig fungera.

Följderna på destinationerna utomlands av de svenska masskonkurserna skulle motsvara hundratusentals förlorade jobb, som enbart den svenska turismen genererar. Det handlar oftast om fattigare länder vars anställda kan försörja sina familjer tack vare turismen, som de därför är helt beroende av. Enligt FN genererar turismen totalt 292 miljoner jobb (2017), eller 10 procent av alla arbetstillfällen i världen. Dessutom står besöksnäringen för en väsentligt högre del av ländernas BNP i länder med svagare ekonomi.

Ett svårt bakslag för resebranschen skulle också drabba den regionala och lokala naturvården med dess skydd av naturområden, hotade arter och biologisk mångfald, liksom dess kamp mot tjuvjakt och rovdrift. Detta skydd är till avgörande del finansierat av turismen. Med en utebliven turism försvinner de ekonomiska incitamenten på det lokala planet för att bevara jordens mest fantastiska natur och konceptet hållbar turism skulle försvagas.

Lösningen är en särskild fond. SRF föreslår att regeringen bildar en ny fond som administreras av Kammarkollegiet. För att underlätta hanteringen av återkrav samt för att bespara myndighetens arbete föreslår vi att man tillfälligt återinrättar Resegarantinämnden med

representanter från branschen, konsumenterna och myndigheten. Resenärer som drabbas av utebliven återbetalning uppmanas söka ersättning ur fonden.

Vi räknar med att denna fond bör omfatta 6 miljarder kronor och att återbetalningstiden är 20 år. För att betala tillbaka det som använts ur fonden föreslår vi 5 kronor som avgift per flygresa och person, samt 25 kronor per paketresa och person. Såväl flygbolagen som arrangörerna/resebyråerna föreslås ingå i paketreselagen och bägge skulle bidra till återbetalningen till fonden via en sådan avgift på samtliga resor. Vi har tidigare föreslagit som en idé att den nuvarande flygskatten skulle kunna ersättas med en avgift på varje försåld resa och flygbiljett, men eftersom flygskatten är avsedd som en miljö- och klimatfrämjande avgift är en annan form av avgift att föredra. Såväl reseföretagen som flygbolagen arbetar ju i dag ständigt för att minska påfrestningarna på miljö och klimat, vilket SRF stöder starkt.

Den ovan föreslagna avgiften till fonden skulle alltså bli en ny avgift, men en låg sådan som inte blir kännbar för någondera parten. Återbetalningen på sikt till fonden gör också att inga skattemedel skulle behöva användas. Diskuteras bör också att flygbolagen är de som brutit mot lagen, varför det är rimligt att dessa, snarare än samtliga resor, bör beläggas med ovan föreslagna avgifter. Vi vill vara tydliga med att roten till hela problemet är att flygbolagen bryter mot EU-lagstiftningen. Det är därför även av stor vikt att berörda regeringar sätter press på dem att försöka leva upp till sina åtaganden.

Det är viktigt att regeringen är samstämmig och inte låter det gå troll i denna föreslagna insats, som är så viktig för konsumenterna, samhället och våra mottagarländer. Resebranschens konstruktiva förhoppning är därför att regeringen kan besluta om och genomföra förslaget mycket snabbt. På grund av den korta lagstadgade återbetalningstiden på 14 dagar för de nu inställda resorna, har detta blivit akut nödvändigt och bör enligt SRF handfast prioriteras av regeringen.

Didrik von Seth

generalsekreterare Svenska resebyrå- och arrangörsföreningen SRF

Kent Wallstedt

ordförande Svenska resebyrå- och arrangörsföreningen SRF